

Evacuatie van bijenvolken

'Ik hoop niet dat dit mij nog een keertje overkomt'

Ab Kuypers

Dwars door het tot nu toe publieksvriendelijke boerenprotest, waarvan niet meer dan enkele verwaaide en verregende spandoeken te zien zijn, ben ik weg naar de Bommelerwaard. Bestemming Bruchem. 'Over de brug bij Bommel, rechts af.' Enkele maanden geleden nog dagelijks voorpagina-nieuws. Nu lijkt niets meer te herinneren aan de georganiseerde chaos die de drukte van die opgelegde evacuatie toentertijd veroorzaakte. Maar dat is slechts een indruk van een buitenstaander, die het nieuws indertijd comfortabel vanachter de TV volgde. Voor veel betrokkenen is de nasleep van die verwarrende dagen in februari nog lang niet voorbij. Afwachtend op het resultaat van de ingevulde schadeformulieren leeft die toen dreigende watersnood nog voort.

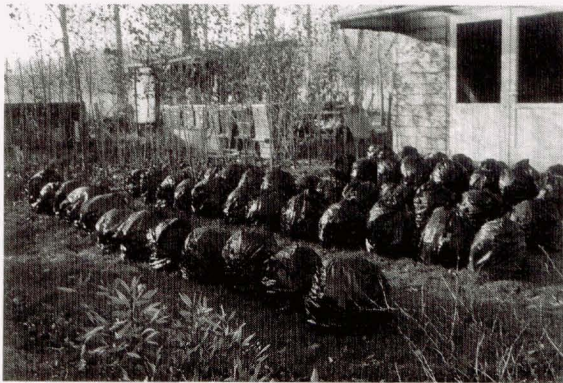
Op reis

In de Bommelerwaard wonen aardig wat imkers. De heer C. van Eck is een van hen. Ook hij zag zich in februari 'verplicht-genoodzaakt' haven en goed in veiligheid te brengen. Voor Van Eck betekende deze evacuatie overigens de tweede keer dat hij zijn polder moest verlaten. 'In '42 moesten we op last van de Duitsers evacueren. Zij moesten een vrij gebied hebben vanwege de gevechten hier in de buurt.' Bij de evacuatie van dit jaar hadden zijn bijenvolken daarbij zijn eerste zorg. Zo stonden, wat hij nooit had kunnen vermoeden, na een enkel telefoontje op een winterse dag zijn 'slapende' bijenvolken een dag later op het bijentuincomplex in Lelystad. Een verslag achteraf.

'We werden 's morgens om vier uur gewaarschuwd dat we verplicht en met de nodige spoed weg moesten uit de Bommelerwaard. Veel tijd om van alles te kunnen regelen was er niet. Ik had op dat moment 108 korfvolken bij huis staan. Ik durfde ze niet achter te laten. Een auto om de bijenvolken te vervoeren was echter niet meer te krijgen. En dan, waar moest ik zo één, twee drie met al die bijen naartoe?', herinnert de heer Van Eck zich nog maar al te goed van die verwarrende dag. Maar in tegenstelling tot het aloude

sprekwoord bleek voor hem dat: 'Een verre vriend (soms) beter is dan goede buur.' De heer Van Wijnen uit Lelystad, een vroegere buurtgenoot en nog altijd een collega -imker van Van Eck hielp zijn oude vriend uit de nood.

'Van Wijnen, met wie ik nog regelmatig optrek, heeft in Lelystad een auto gehuurd en is toen direct naar hier gekomen. Dat viel trouwens nog helemaal niet mee om er door te komen. Pas midden in de nacht was hij in Bruchem. Samen hebben we toen alle 108 volken opgedoekt, de vlieggaten gesloten en opgeladen. Vier uur 's nachts zijn we vertrokken. We zijn, alle andere spullen heb ik achter gelaten, via binnendoorwegen de Bommelerwaard uitgegaan. We dachten dat het nog hartstikke druk zou zijn onderweg. We hebben echter geen auto meer gezien. In één keer hebben we kunnen doorrijden naar Lelystad. Na eerst wat gegeten te hebben zijn we op het bijentuincomplex van de imkersvereniging in Lelystad de volken gaan uitladen. We hebben daarbij nog hulp gehad van de voorzitter. Alle korven moesten bovendien met een plastic zak worden afgedekt. Ze kwamen daar onbeschut te staan. Zelf

ben ik ook een week in Lelystad gebleven. Hier in de omgeving wonen nog twee imkers, vroeger waren dat er wel wat meer. Zij hebben hun volken gewoon laten staan. Die zijn uiteindelijk beter af dan ik.'

Gevolgen

Februari is natuurlijk geen geschikt moment om met

bijenvolken op reis te gaan. Hoewel er bij Van Eck na zijn gedwongen vertrek uit Bruchem geen volken zijn dood gegaan vreest hij toch wel enige schade. 'De bijen hebben er zeker wel van geleden. Behalve dat zo'n reis op zich natuurlijk al niet gunstig is voor de volken, zijn ze hier thuis ook hun oorspronkelijk standplaats kwijtgeraakt. Ik heb in de haast van ons vertrek echt niet alle volken kunnen merken en bijhouden welke plaats ze in hun stal innamen. Ze zijn een week later dus geen van allen op hun oorspronkelijke plaats teruggekomen. Daardoor zijn er volgens mij heel wat bijen vervlogen toen het mooi weer werd waardoor sommige volken zijn verzwakt. Daarnaast reken ik er op dat het me zwermen zal gaan kosten van de volken die schade hebben geleden.' Het heeft Van Eck overigens nog heel wat moeite gekost om een schadeclaim te kunnen indienen. Men wist in eerste instantie niet zo goed wat men met schade aan bijen ten gevolge van de evacuatie aan moest, bijen werden nergens vermeld. Naast de schade aan volken heeft bovendien het vervoer hem heel wat gekost. Uiteindelijk kon toch het geëigende schadeformulier worden ingevuld. 'Nu is het wachten op een schade-expert. Maar eerlijk gezegd twijfel ik wel een beetje aan de deskundigheid van zo iemand. Ik weet niet wat ik daarvan kan verwachten. Bovendien wil ik zoals elk jaar aan het eind van de maand wel naar de bijenmarkt in Etten-Leur. Als dan straks nog een expert komt staan er dus minder volken dan ik had opgegeven. Ik ben benieuwd. Ik heb overigens al eens eerder een flinke schade aan bijenvolken gehad. Bij een auto-ongeluk hier voor de deur is er ooit eens een auto dwars door de bijenstal gereden. De schade-expert die toen kwam had gaf eerlijk toe geen verstand van bijen te hebben.'

Een oude rot in het vak

De heer Van Eck, 76 jaar oud, nooit anders dan met korven geïmkerd, nog altijd op veel bijenmarkten te zien, is een echte 'van vader op zoon' imker. 'Volgens zeggen ben ik de grootste korfimer van Nederland. Mijn grootvader en mijn vader hadden al bijen. Ik ben dus met bijen opgegroeid. Ik imker voornamelijk als bestuivingsimker en voor de handel in korfvolken.' Bijna het eerste wat opvalt in de kleine woonkamer zijn de verschillende bekers en korfjes. Allemaal prijzen, gewonnen op diverse bijenmarkten. 'Ik kom al zestig jaar in Veenendaal. De grootste aanvoer aan bijen voor deze markt komt uit de Bommelerwaard. Mijn grootvader reisde daar nog met paard en wagen naar toe. Die ging maandags op pad en was, als het even

tegenzat pas 'woensdags weer terug. Zowel in Veenendaal als in Uddel heb ik voor de best verzorgde korf of korvenstal de eerste prijs gewonnen. Veel ruchtbaarheid geven ze daar niet aan. Ze hebben liever dat er iemand uit eigen kring wint. Ze willen de prijzen graag in de eigen club houden. Met smoesjes houden ze het een beetje in eigen hand,' aldus Van Eck.

'Het bestuiven met bijen loopt hier in de buurt behoorlijk terug hoor. Waarom? Doordat de teelt van aardbeien steeds minder wordt, er worden meer en meer bloemen geteeld, daarnaast is er een toenemend gebruik van hommelveolkjes voor de bestuiving. Als je vijf jaar verder bent stelt volgens mij die hele bestuiving niet veel meer voor. De fruittelers gaan bezuinigen.'

Maar ook over de resultaten van bestuiving door bijen heeft Van Eck zo zijn twijfels: 'Ze zeggen wel dat door het bestuiven van bijen de opbrengsten beter worden, maar volgens mij valt dat wel mee. Een boer die bijen bij zijn fruit zet ziet eenzelfde opbrengst als op een bedrijf dat enkele kilometers verderop ligt en waar geen bijen staan. Bovendien wordt er een overschot aan appels geproduceerd.'

Post Scriptum

Mogelijk dat dit verhaal van evacuatie met bijenvolken ten tijde van de watersnood niet op zich staat. In de Bommelerwaard wonen immers heel wat imkers. En misschien hebben Limburgse imkers in de overstromde gebieden daadwerkelijk waterschade aan de bijenvolken ondervonden. Tot nu toe hebben ons daarover echter (nog) geen berichten bereikt.